

Misbruik van burgerservicenummers voorkomen

Stappenplan bij inschrijving in de Basisregistratie Personen

Mobiele bendes en andere criminele groepen maken gebruik van buitenlandse katvangers. Door zich in een Nederlandse gemeente in te schrijven, ontvangen deze katvangers een burgerservicenummer (BSN). Met dit nummer zetten ze onder andere voertuigen, bankrekeningen, telefoonabonnementen en bedrijven op hun naam om de werkelijke eigenaar of gebruiker buiten bereik van de autoriteiten te houden. De gemeente Den Haag ontwikkelde een succesvolle methode om inschrijving door katvangers tegen te gaan en daarmee misbruik van burgerservicenummers te voorkomen.

Als je langer dan vier maanden in Nederland komt wonen, moet je je inschrijven in de Basisregistratie Personen (BRP). Je bent verplicht dit binnen vijf dagen na aankomst te doen. Na inschrijving ontvang je een burgerservicenummer (BSN). Dit nummer is in de eerste plaats bedoeld voor het contact met de overheid en voor overheden onderling. Het ondersteunt een foutloze uitwisseling van persoonsgegevens. Toch wordt er ook misbruik van gemaakt.

Op naam zetten, openen, afsluiten en inschrijven

Omdat het eenvoudig is om je als ingezetene in te schrijven en hier weinig controle op is, zetten mobiele bendes buitenlandse katvangers in om zich bij een Nederlandse gemeente in te schrijven. Nadat katvangers een BSN hebben ontvangen, worden ze door deze bendes begeleid om onder andere:

- **voertuigen op naam te zetten**

Met een BSN kunnen katvangers hun buitenlandse rijbewijs omzetten naar een Nederlands rijbewijs. Hiermee kunnen ze voertuigen op hun naam zetten. Gemiddeld gaat het om 20 voertuigen per katvanger. Mobiele bendes gebruiken de voertuigen in zowel Nederland als omliggende landen bij het plegen van strafbare feiten.

- **bankrekeningen te openen**

Met een BSN kunnen katvangers bankrekeningen openen. Het aantal bankrekeningen kan tot enkele tientallen per katvanger oplopen. Mobiele bendes gebruiken deze rekeningen bij internetoplichting en andere vormen van fraude en/of witwassen.

- **telefoonabonnementen af te sluiten**

Met een BSN kunnen katvangers telefoonabonnementen afsluiten. Naast een abonnement nemen ze een telefoon-toestel op afbetaling. Mobiele bendes verkopen de telefoontoestellen door, terwijl de rekeningen niet betaald worden.

- **bedrijven in te schrijven bij de Kamer van Koophandel**

Met een BSN kunnen katvangers bedrijven zoals eenmans-zaken inschrijven. Deze eenmanszaken worden onder andere gebruikt om leningen aan te gaan, bedrijfsrekeningen te openen en tankpassen aan te vragen.

WAT ZIJN KATVANGERS?

Katvangers zijn personen die in naam eigenaar of houder zijn van bijvoorbeeld een voertuig, bedrijf, telefoonabonnement of bankrekening om de werkelijke eigenaar buiten bereik van de autoriteiten te houden. Katvangers zijn daarmee stromannen die zich voor criminele doeleinden laten gebruiken. Hierbij kan sprake zijn van criminele uitbuiting. Dit is een vorm van mensenhandel waarbij personen gedwongen worden om criminele activiteiten te plegen. Dit is echter lang niet altijd zichtbaar. Katvangers zijn dan geen dader, maar moeten gezien worden als slachtoffer.

Schade

Het inschrijven van katvangers leidt uiteindelijk tot grote schade. Zowel bij burgers, het bedrijfsleven en de overheid als bij katvangers zelf. Burgers worden onder andere slachtoffer van fraude met betaalproducten, waarbij overschrijvingsbewijzen worden vervalst en vervalste facturen worden opgemaakt. Het bedrijfsleven ondervindt schade doordat katvangers goederen op rekening bestellen, leningen en verzekeringen afsluiten, maar hier niet voor betalen. Ook voor de overheid zijn de praktijken van katvangers funest: verschillende belastingen worden niet afgedragen en de vele boetes die met voertuigen worden gemaakt worden niet betaald. De onbetaalde verkeersboetes lopen op tot honderden per katvanger, waarbij sommige katvangers een bedrag van meer dan 100.000 euro aan boetes open hebben staan.

KATVANGERS IN DE GEMEENTE DEN HAAG

Ook de gemeente Den Haag had last van katvangers die zich inschreven in de gemeente om een BSN te bemachtigen. Sita Kristo-Oemraaw, senior medewerker bij de dienst Publiekszaken:

“In 2017 kwamen we erachter dat veel arbeidsmigranten zich met een vals huurcontract inschreven. Als we dan vragen stelden als ‘Hoe kom je aan dit contract?’ of ‘Wanneer krijg je de sleutels?’ konden ze hier geen antwoord op geven. We zijn toen met de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens onderzoek gaan doen en hebben alle huurcontracten gecontroleerd. Zo kwamen we erachter dat er een website in omloop was waar valse huurcontracten besteld konden worden. Ook kregen arbeidsmigranten valse huurcontracten van hun werkgevers mee. Die gebruikten dan informatie van woningen die te huur stonden op Funda om contracten op te stellen.

In 2018 hebben we samen met de Landelijke Eenheid van de politie, de Belastingdienst, het Centraal Justitieel Incassobureau en de RDW een nieuwe werkwijze ingevoerd waarbij we de aangeleverde gegevens voor inschrijving in de gemeente strenger controleren. Ook verstrekken we het burgerservice-nummer nu pas later. Sindsdien hebben we geen katvangers meer geregistreerd.”

Stappenplan

De nieuwe werkwijze van de gemeente Den Haag bestaat uit zeven stappen. De werkwijze kan voor iedereen die zich voor het eerst in een Nederlandse gemeente wil inschrijven gebruikt worden.

Wil je weten welke stappen de gemeente Den Haag zet om misbruik van burgerservicenummers tegen te gaan? Vraag het stappenplan dan op door een e-mail te sturen aan CCV-adviseur Joeri Vig: joeri.vig@hetccv.nl, onder vermelding van ‘Stappenplan bij inschrijving in de Basisregistratie Personen’.

Met dank aan:

Den Haag

